

patriot

4/2026

vychází 17. května 2026

ÚVODEM... si připomeneme pár aktuálních pranostik a ohlédneme se za „zmrzlými muži“. Typické ochlazení v polovině května se dostavilo i letos, a Pankrác, Servác i Bonifác tak dostáli své tradici. Pranostiky říkají, že: Nezamrazí-li ledoví bratři, Pankrác, Servác a Bonifác, alespoň zastudí, Pankrác, Servác, Bonifác pro sadaře jsou zlí chlupci, Pankrác, Servác, Bonifác – často květy klidí, pro královnu Žofii, Pankrác, Servác, Bonifác – ledoví muži, spalují mrazem ovoce i růži, Pankrác, Servác, Bonifác – studení bratři, přinesou chladna, jak se patří, Svatí Pankráci, Serváci a Bonifáci, vás se bojí všeci sedláci, nebo Tři ledoví byli svatí, ale často jsou nejvíc proklatí. Kde k tomu ale ti tři přišli? Pankrác byl mučedník a následně měl pomáhat proti bolestem hlavy a proti křivým přísahám, Servác byl biskup a poté patron zámečnicků a stolařů a Bonifác byl římský křesťan, patron kláštera. Všichni tři však mají dle některých seznamů svatých chránit mladé rostlinky při jarních mrazících, Servác by se měl navíc postarat i o přemnožené hlodavce. Takže pro příště: Pankrác, Servác a Bonifác rostlinky na zahrádkách neničí, ale chrání. A pokud vám v tyto dny něco v zahrádkách a zahradách pomrzlo, tito pánové za to rozhodně nemohou! Nic vám nezmrzlo, všechno je v pořádku? Nepochybně optimizmu, pranostiky mají v záloze na konci května ještě tzv. „malé ledové muže“, sv. Urbana, sv. Filipa a sv. Bedu. ☺ Zpět ale k temelínským domům, domkům a chalupám.

Číslo popisné 44 „U BARÁKŮ“, „U KUČERŮ“

Pojmenování „U Baráků“ se vyskytuje i u čp. 45 na Kalištích. Snad to má vazbu na rod Štěpánků, který zanechal své stopy v obou číslech popisných, nebo je možná spojitost s úmrtím pětadevadesátileté žebračky Kateřiny Baračky v roce 1825 v čp. 44.

Obecně se má za to, že je toto pojmenování spojeno s provizorním dělnickým či vojenským ubytováním, ale pro tuto variantu nemáme žádné indicie.

Chalupu nechal vystavět zřejmě Ondřej Zoul. V listopadu 1804 se zde vdala jeho dcera Kateřina za krejčího Františka Sládka z Rozov, který zde byl, na chalupě s čp. 44, na jaře 1807 už zapsaný. Kateřina zemřela téhož roku na součotiny a František Sládek se

znovu oženil. V únoru 1808 si vzal Annu Votickou z čp. 11, která dostala věnem 100 zlatých a jednu krávu v hodnotě 60 zlatých. V prosinci se jim narodil syn Tomáš.

Po smrti Františka Sládka prodala vdova Anna chalupu svému švagrovi Františku Štěpánkovi. Ten měl za manželku její sestru Kateřinu Votickou z čp. 11 v Temelíně. Manželům Štěpánkovým se narodilo šest dětí. František zemřel v roce 1838 ve svých 60 letech na „zatvrdlost“, čímž se tehdy označoval například rakovinový nádor, cirhóza jater, apod.

Chalupu převzal syn Josef Štěpánek (1818-1895), který se v roce 1844 oženil s Annou, dcerou domkáře Jakuba Vodičky z Karlova 14. Z tohoto manželství se narodilo osm dětí.

Novým majitelem se po smrti Josefa a Anny Štěpánkových stal v roce 1896 Josef Kučera z Podhájí, který se přiženil k jejich dceři Marii Štěpánkové. Narodilo se jim devět dětí.

Domek zdědila dcera Božena (*1918), ke které se přiženil v roce 1942 Vladislav Zborník z Albrechtic. Narodily se jim dvě dcery, Božena a Marie. V srpnu 1945 byl Vladislav Zborník za dosud nevyjasněných okolností zastřelen na strážní na letišti v Plané u Českých Budějovic. Božena (*1918) se znovu provdala, jejím druhým manželem se stal Václav

Trnka.

„O Zborníkově smrti se vypráví, že přilétla z dálky kule a zabila jej ranou do hlavy. Nevyšetřilo se, kdo to udělal a jen se usuzuje, že to způsobili Rusové, kteří stříleli po ptactvu, kachnách a čápech. Padly prý čtyři rány, z nichž druhá mu prostřelila hlavu. Vojsko jej dovezlo do Březí do kapličky a odtud jej vyprovodilo s hudbou na hřbitov do Křtěnova. Mrtvola byla pitvána, ale nic nebylo příbuzným sděleno.“

V roce 1949 zemřel Josef Kučera, který dlouhá léta jezdil do Německa za prací, nyní už byl v důchodu, nohy už mu dobře nesloužily, ale harmoniku z rukou nepouštěl.

„4. prosince 1951: Bylo dopoledne k 11. hodině. Vidím, že lidé pospíchají dolů, letím také. U Parýzků čp. 56 se dozvídám, že hoří Kučerů chalupa čp. 44. Stará dřevěná chaloupka, jedna posledních ze vsi. Dal jsem se znovu v běh a již vidím, jak na hrázi Holečků rybníka vrčí naše motorová stříkačka a od ní se vine bílý pruh hadic k hořícímu stavení. Než jsem doběhl dolů, byly již došky spadlé a krovy stály do výše v plamenech šlehajících z půdy. Za chalupou stály v plamenech chlívky Járy Dvořáka čp. 30. Hadice byly vedeny do dvora čp. 13 u Zbiralů. Hořící dřevěnou chalupu již nebylo lze ochránit, šlo pouze o ochranu okolí. Za malou chvíli přišel již proud a začali s námahou vrhali vodu do kolničky za stavením u stodoly Zbiralovy, jež od zadu již hořela. Zdálo se však, že záchrana tu bude nemožná, neboť se odtud valil kouř, jenž spolu s kouřem a párou z hašené kolničky halil vše v hustý mrak. Nařizuje se vyhnání vepřového, svině se však tvrdosíjně vrací do svého dřevěného bytu. Montuje se na hadici rozvodka pro druhý a třetí proud a útočí se současně do kolničky, na hořící hranice dříví za stavením a postříkuje se střecha stavení. Přijel i hasičský sbor z Týna. Ve 13 hodin byl požár zdolán. Ještě odpoledne však volal místní rozhlas hasiče ku pohotovosti. Vítr, který se zdvihl, rozněcoval tu i tam ohničky a bylo nutno je utlumit.“

Dle všeho vznikl oheň od trámu, který se vznítil od kamínek v sedniče, ačkoliv se tam prý již dva dny netopilo. Při ohni uhořely Kučerům dvě husy. Věci v přední světnici zůstaly úplně neporušené, neboť tam byla dobrá lepenice na půdě. Za to chlév, zadní komůrka a kolničky vzaly za své a s tím i šatstvo a peníze.“

Jako výpomoc pohořelé obdržela Božena Zborníková podporu 8.000,- korun a později i novou stavební parcelu u fotbalového hřiště. Místo po chalupě čp. 44 koupili Dvořákoví. Dnes je tam zahrada.

Zastavěná plocha v roce 1837 měřila 47 sáhů obytné, v roce 1903 to byly 2 ary 05 m², v roce 1935 pak 2 ary.

Výměra pozemků v roce 1916 činila 2 ary a 95 m², v roce 1935 pak 3 ary a 17 m².

(zdroj: Jan Petřík, Rodový katastr obce Temelín / kroniky, matriky a pozemkové knihy SOA Třeboň / Pamětní knihy obce Temelín / Jan Bartuška, Temelín v proměnách času / archiv obce Temelín)

ZÁVĚREM... Děkuji za vaši přízeň. Budete-li mít náladu a potřebnou dávku odvahy, můžete sledovat stránky Patriot na sociální síti FB, abyste o nic zásadního nepřišli. Uvítám jakékoliv historické materiály vztahující se k Temelínu a okolí. Ve formě originální, či jakékoli jiné, včetně té elektronické.

Obecně lidé takové ty věci, co jsou malým písmem, nečtou. Takže bych si tady mohl psát, co chci a nikdo by to stejně nečetl. Nicméně právě tím nejmenším písmem jsou sdělovány (jistě ne zcela náhodou) ty nejdůležitější informace. Všechny údaje zveřejněné v tomto listu jsou navzdory mému nejlepšímu snažení bez záruky. List je soukromým elektronickým médiem, za jeho případnou tištěnou distribuci nenesu autor žádnou odpovědnost. Patriot a jeho části je možno bezplatně dále šířit - což však neznamená, že bych se nějak úporně bránil drobným příspěvkům a darům ©. V každém případě za přízeň děkuje Ondřej Klempíř. Kontakt: e-mail: klempondr@seznam.cz. Vychází tak nějak občas, ale většinou pravidelně nepravidelně.